

§ 87

Diariennr: KS-2019/00033

Motion 1/2019 Lokalt förbud mot tiggeri i enlighet med gällande lagstiftning; Anders Ågren, Stefan Nordström, Marianne Löfstedt och Igor Jonsson (M)**Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå *motion 1/2019: Lokalt förbud mot tiggeri i enlighet med gällande lagstiftning.*

Reservation

Anders Ågren (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige 2019-01-28 yrkar Anders Ågren (M), Stefan Nordström (M), Marianne Löfstedt (M) och Igor Jonsson (M):

att de lokala ordningsföreskrifterna för Umeå kommun ändras så att pengainsamling utan tillstånd förbjuds på allmän plats.

att tiggeri förbjuds på offentlig plats inom centrumfyrkanten i Umeå.

I motionen beskriver motionärerna att antal tiggare som vistas i Umeå kommun ligger på en hög nivå vilken medför illegala bosättningar och nedskräpning. Vidare beskriver motionärerna att tiggarnas problem inte löses i Sverige utan i deras egna länder eftersom EU-medel är avsatt för länder som Rumänien och Bulgarien och att Sverige och svenska skattebetalare betalar pengar för att till exempel Rumänien ska bättra ta hand om sina medborgare.

Lägesbeskrivning kring tiggeri i Umeå

På senare år har EU-medborgare som befinner sig i en socialt och ekonomiskt utsatt situation sökt sig till Sverige och Umeå. Några har kommit hit för att söka arbete medan andra försörjer sig genom tiggeri, gatumusicerande eller gatuförsäljning. Inom Umeå kommun har personer som tigger uppmärksammats sedan våren 2014, sedan dess har varierande antal människor som tigger uppmärksammats. Under 2018 har som mest ca 30 utsatta EU-medborgare vistats i Umeå under ett givet tillfälle, varav det är inte alla som tigger. I dagsläget kan antalet utsatta människor som tigger i Umeå uppgå gissningsvis till ca 10 personer varav ca hälften uppehåller sig inom centrumfyrkanten.

Klagomål som är direkt kopplat till tiggeriet har varit ytterst få sedan 2014 däremot har det inkommit några klagomål till kommunen kring, illegala bosättningar, boende i bilar och nedskräpning, hur många av dessa som kan kopplas direkt till tiggeriet är svårt att avgöra. Vad det gäller centrumfyrkanten har det under 2017 och 2018 inkommit några få klagomål kring personer som är icke resenärer vistas i resecentrum (busstation och järnvägsstation) för samling och uppehållande och ca tre klagomål angående gatumusicerande. Om ett tiggeriförbud skulle avhjälpa situationen är svårt att avgöra.

Högsta förvaltningsdomstolens dom (Mål nr 2149–18)

Enligt högsta förvaltningsdomstolens mål den 17 december 2018 har Vellinge kommuns överklagande angående reglera passiv insamling av pengar i lokala ordningsföreskrifter bifallits. Högsta förvaltningsdomstolen anser i domen att de kommunala föreskrifterna måste syfta till att upprätthålla ”den allmänna ordningen” och att bestämmelserna måste ha ett syfte att upprätthålla ordningen i kommunen eller delarna av denna. Penninginsamling på offentlig plats utgör alltså en sådan företeelse som får regleras genom lokala ordningsföreskrifter. Kommunerna är oförhindrade att i förebyggande syfte besluta ordningsföreskrifter avseende sådant som typiskt sett kan innebära störningar. Det kan inte heller krävas av en kommun att den presenterar någon utredning till stöd att föreskrifterna behövs, däremot får inte ordningsföreskrifterna vara för långtgående. Med detta menas att den inte ska lägga onödigt tvång på allmänheten eller obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Lokala ordningsföreskrifter får inte

vara för långtgående avseende geografiskt tillämpningsområde, tidsmässig giltighet och sakligt innehåll.

Lokala föreskrifter får inte vara så långtgående att det ges större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. Tillämpningsområdet måste begränsas till det område där störningen utgör eller antas utgöra ett problem och begränsas till sådana tidpunkter då regleringen är befogad. Vidare bör kommunerna avhålla sig från att besluta föreskrifter som är onödiga och att det därför är angeläget att kommunerna noga prövar om de verkligen behövs.

En ordningsföreskrift måste också vara möjlig att tillämpa, föreskriften måste formuleras så att allmänheten kan förstå deras innebörd och de som övervakar efterlevnaden kan avgöra när föreskrifterna följs respektive överträds.

Högsta förvaltningsdomstolen anser att när dessa kriterier uppfylls så finns det möjlighet att tillämpa en föreskrift enligt ordningslagen. Vellinge kommun har angivits möjlighet att reglera insamling av pengar som betecknats som passiv (tiggeri) för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Förbudet är geografiskt begränsat och kan inte inom aktuella områden anses lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Vidare har föreskriften getts en sådan utformning att den är möjlig att tillämpa. Den aktuella föreskriften kan därmed inte anses strida mot ordningslagen. Vellinge kommuns överklagande till högsta förvaltningsdomstolen har därför bifallits.

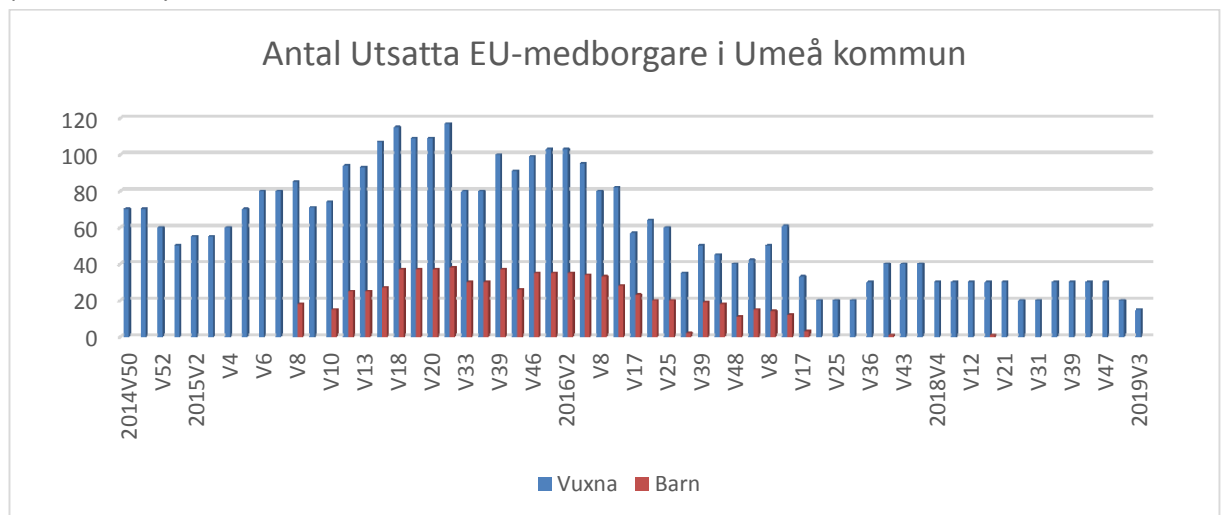
Övervägande

Utifrån lagstiftning och praxis finns det möjlighet att införa ett lokaltiggeriförbud i enlighet med de lokala ordningsföreskrifterna för att upprätthålla den allmänna ordningen, däremot måste syftet och avgränsningsområdet formuleras tydligt. Det är även viktigt att förbudet är befogad. Polismyndigheten i Umeå har tillfrågats om att inkomma med yttrande angående tiggeriförbud 2015 och 2019. I yttrandet från 2015 har polismyndigheten konstaterat att tiggeriet i centrala Umeå inte skapat några störningar varför polismyndigheten inte har stöttad andemeningen i motionen. I det senaste yttrandet har polismyndigheten konstaterat att det finns möjlighet att införa tiggeriförbud i lagstiftningen men att

polismyndigheten inte kan uttala sig om vilka följder de föreslagna revideringarna skulle kunna innebära. Polismyndigheten anser även att det är skillnad på ett tillståndskrav för penninginsamling och ett förbud mot tiggeri som avser alla former av penninginsamling eller passiv penninginsamling.

Utvecklingen i Umeå visar att situationen i Umeå har förändrats sedan 2015, då det vistades som mest ca 130 utsatta EU-medborgare i Umeå. Idag har uppskattningsvis antalet utsatta EU-medborgare som vistas i Umeå kommun minskat kraftigt till ca 10 personer. Hur många av dessa som försörjer sig genom att tigga varierar från dag till dag.

Tabell: Antal utsatta EU-medborgare som har vistats i Umeå över tid (2014–2019).

Som situationen ser ut i Umeå kommun skulle tiggeriförbud således inte medföra någon större förändring. Att förbjuda tiggeriet inom centrumfyrcanten skulle även hypotetiskt kunna innebära att tiggeriet fortsätter att uppstå i andra delar av kommunen.

Beslutsunderlag

Motionen.

Polisens yttrande 2015.

Polisens yttrande 2019.

Beredningsansvariga

Ahmet Gümüşcü

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Elmer Eriksson (M) – Bifall till motionen.

Janet Ågren (S), Peder Westerberg (L), Mattias Larsson och Bore Sköld – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen. Ordföranden konstaterar att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Reservation

Elmer Eriksson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Anders Ågren (M) med instämmande av **Marcus Bornemisza (SD)** – bifall till motionen

Ulrika Edman (V) med instämmande av **Peder Westerberg (L), Veronica Kerr (KD), Mattias Larsson (C), Nils Seye Larsen (MP) och Tomas Wennström (S)** - avslag till motionen

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden ställer avslag mot bifall till motionen och finner att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Reservation

Anders Ågren (M) till förmån för eget yrkande att bifall motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Anders Ågren, Hans Lindberg, Maria Nilsson, Björn Kjellsson, Nils Seye Larsen, Andreas Sjögren, Lasse Jacobson, Peder Westerberg, Veronica Kerr, Petter Nilsson, Mattias Larsson, Tomas Wennström, Dorothea Liebel, Lena Karlsson Engman, Stefan Nordström, Patrik Brännberg, Igor Jonsson, Maja Westling, Marcus Bornemisza, Mehrana Bassami, Ulrika Edman, Andreas Lundgren och Mariam Salem.

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Björn Kjellsson (L), Nils Seye Larsen (MP), Andreas Sjögren (S), Lasse Jacobson (V), Peder Westerberg (L), Veronica Kerr (KD), Mattias Larsson (C), Tomas Wennström (S), Dorothea Liebel (L), Lena Karlsson Engman (S), Patrik Brännberg (AP), Maja Westling (C) och Mehrana Bassami (S) – Bifall till kommunstyrelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M), Maria Nilsson (SD), Stefan Nordström (M), Igor Jonsson (M) och Marcus Bornemisza (SD) – Bifall till motionen.

Propositionsordning

Bifall till kommunstyrelsens förslag mot bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag (avslå motionen).

Reservation

Anders Ågren (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Tekniska nämnden

Ahmet Gümüscü

Polisen